

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3318/2024. (VII. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.001/2022/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Indítványukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.001/2022/6. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1-Mf.31.174/2021/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték. Álláspontjuk szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] Az indítványozók (alapügyben felperesek) igazságügyi alkalmazottként törvényszéki végrehajtó munkakörben, utóbb bírósági ügyintézőként álltak alkalmazásban. A peresített időszakban (2017-től 2019-ig) az alperes közfeladatot, igazságszolgáltatást ellátó jogi személy, önálló központi költségvetési szerv – a bírósági végrehajtási jutalomról és a végrehajtási költségátalányról szóló 13/1994. (IX. 8.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 1-6. §-ai alapján – végrehajtási jutalmat fizetett az indítványozók részére minden peresített évben „végrehajtók prémiuma” jogcímen. Az alperes nem hozta létre a 9. §-a szerinti elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatot, ezért az abból fennmaradt – az IM rendelet 11. §-a szerinti – összeget nem állapította meg, annak szétosztása érdekében a végrehajtási jutalomra jogosultak éves munkateljesítményét nem mérte, ebből következően évente a naptári év utolsó napjáig az előirányzatból fennmaradó összeget nem osztott szét.
- [4] A Törvényszéki Végrehajtók Országos Érdekvédelmi Egyesület elnöke 2019. december 18-án indítványozta az alperes elnökénél egyösszegű nettó 3 000 000 forintos kompenzáció kifizetését azt állítva, hogy a jogszabályban előírt végrehajtási jutalmakat évek óta nem kapták meg. Az alperes elnöke 2020. január 15-én kelt válaszában az igényt elutasította.
- [5] A Budapest Környéki Törvényszék 21.M.70.657/2020/20. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy az indítványozók a végrehajtási jutalom elszámolását követően az előirányzatból fennmaradt összeg alapján jogosultak voltak juttatásra.
- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az IM rendelet I. fejezete az 1-12. §-okban a bírósági végrehajtási jutalomról rendelkezik, amely két elemből áll. Egyrészt az IM rendelet 9. §-a szerint képzett elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatból kifizetett, az IM rendelet 1-6. §-ai szerinti juttatásból, másrészt az előirányzatból fennmaradó összegnek a külön feltételek mellett történő felosztás alapján az IM rendelet 11. §-a szerint járó juttatásból. Az IM rendelet 1-6. §-ai szerinti juttatást az alperes a peresített időszakban az indítványozók részére indítványozók részére „végrehajtók prémiuma” jogcímen maradéktalanul megfizette. Az indítványozók mint felperesek kereseti kérelme az utóbbi, az IM rendelet 9. §-a szerint képzett, majd a jutalom elszámolása után fennmaradó összegnek a további feltételek alapján felosztandó és a naptári év végéig kifizetendő juttatás megfizetésére irányult.
- [7] Az elsőfokú bíróság szerint az alperes az IM rendelet 9-11. §-ai szerinti végrehajtási jutalom megfizetését gátló jogszabályi rendelkezést nem jelölt meg, az általa hivatkozott jogszabályok tartalma pedig nem volt alkalmas a végrehajtói jutalomra való jogosultság megalapozottságának megdöntésére.
- [8] Az alperes fellebbezése során eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az 1-Mf.31.174/2021/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét megváltoztatta és az indítványozók keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtette, hogy az IM rendelet 11. §-a nem biztosít alanyi jogosultságot az indítványozók részére, mivel ezen jogszabályhely kizárólag a maradványösszeg sorsáról rendelkezik. Abban az esetben, ha készül végrehajtási jutalom előirányzat, akkor az éves juttatás elszámolása után fennmaradó

részt kell felosztani a munkavállalók között. A rendelkezés nem ad az indítványozók részére jogosultságot a fennmaradó juttatás kifizetésére. A másodfokú bíróság azt is rögzítette, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás során egyértelmű volt, hogy a munkáltató egy évben sem tervezett előirányzatot, így nem volt olyan összeg, amely felosztásáról rendelkezni lehetett volna.

- [9] Az indítványozók felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság az Mfv.II.10.001/2022/6. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria ítélete indokolásában rögzítette, hogy az alperes maga is úgy nyilatkozott, hogy elkülönített végrehajtási jutalom előirányzatot nem képezett, így azonban nem lehetett megállapítani nagyságrendileg olyan fennmaradó összeget, amely ezen a jogcímen szétosztható lett volna. Bár a Kúria megállapította, hogy az alperes jogszabállyal ellentétes költségvetést készített, kimondta, hogy a kár bizonyított bekövetkezése lehetett volna esetlegesen az érvényesíteni kívánt igény jogalapja, de a végrehajtási jutalom maradványösszege szétosztásának elmaradása jogcímen az igény nem volt alapos.
- [10] 2. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.001/2022/6. számú ítélete, valamint a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 1.Mf.31.174/2021/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozták.
- [11] Az indítványozók elsősorban az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével ellentétesnek tartották a kifogásolt bírói döntéseket. Mindenekelőtt azt hangsúlyozták, hogy az IM rendelet 11. §-a alapján jogosulttá váltak a végrehajtói jutalom fizetésére, amelyre – álláspontjuk szerint kiterjed a tulajdonhoz való jog védelmi köre – így csak a szükségességi-arányossági teszt alapján kerülhetett volna sor a tulajdonhoz való joguk korlátozására.
- [12] Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét is állították. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmével összefüggésben előadták: az alperes nyilatkozata alapján megállapítható, hogy az IM rendelet 1-6. §-ai szerinti jutalmat bérmegetakarításból fizették ahelyett, hogy végrehajtói jutalom előirányzatot képeztek volna. Ezzel ellentétben, álláspontjuk szerint az IM rendelet 9. §-a kötelező erővel előírja, hogy a beralap terhére ki kell fizetni a végrehajtási jutalmat az elkülönített végrehajtási előirányzatból. A 11. § pedig arról rendelkezik, hogy az előirányzatból maradt ki nem fizetett összeget jutalomként – a munkateljesítmény figyelembevételével – legkésőbb az év utolsó napjáig ki kell fizetni. Az indítványozók szerint egyrészt speciális végrehajtói alapelv sérült azzal, hogy a végrehajtó az eredményes munkája után nem kapta meg a jogszabályban rögzített jutalmat. Másrészt ez a magatartás sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 1:4.§ (1) és (2) bekezdésében foglalt elvárható magatartás és felróhatóság elvét.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [14] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során megállapította, hogy az indítvány a befogadás formai feltételeinek megfelel, nem felel meg azonban az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek.
- [15] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [16] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállónan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [18] Az eljáró bíróságok megállapították, hogy az IM rendelet 11. §-a alapján az indítványozóknak nem járt alanyi jogon az elkülönítendő végrehajtási jutalom előirányzatból fennmaradó összeg. Ezzel szemben az indítványo-

zók abból indulnak ki, hogy a fenti jogszabályi rendelkezés alapján jogosulttá váltak az általuk igényelt végrehajtói jutalom megfizetésére.

- [19] Az indítványozók ugyan Alaptörvényben biztosított jogok sérelmére hivatkoztak, de indítványuk – annak tartalma alapján – valójában a kifogásolt bírói döntések felülbírálatára irányul, amire az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége.
- [20] Önmagában ugyanis az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek, vagy éppen hiányosnak és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető sem a tulajdonhoz való jog [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés], sem az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [21] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességgént lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.
- [22] 4. Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek, az Alkotmánybíróság azt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró*

*Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró*

*Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1747/2022.